

CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA CĒSU NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90000031048, Raunas iela 4, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101

Tālr. 64161800; dome@cesunovads.lv

www.cesunovads.lv

PROJEKTS

LĒMUMS

Cēsis, Cēsu novadā

18.09.2025.

Nr. ____

Par Cēsu novada pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtības reglamenta apstiprināšanu

Pamatojoties uz Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 21.punktu un 50.panta pirmo daļu, likuma 'Par pašvaldību budžetiem' 29.pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 73.panta pirmās daļas 1.punktu, ņemot vērā Cēsu novada domes Finanšu komitejas 11.09.2025. atzinumu (protokols Nr.9), Cēsu novada dome nolemj:

1. Apstiprināt Cēsu novada pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtības reglamentu saskaņā ar pielikumu.
2. Atzīt par spēku zaudējušu Cēsu novada domes 30.09.2021. lēmumu Nr.278 „Par Cēsu novada pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtības apstiprināšanu”.
3. Kontroli par lēmuma izpildi veikt Cēsu novada pašvaldības izpilddirektoram.

Sagatavoja A.Zerne

Pielikums
Cēsu novada domes
18.09.2025. lēmumam Nr. ____

APSTIPRINĀTS
ar Cēsu novada domes
18.09.2025. lēmumu Nr. ____

Cēsu novada pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtības reglaments

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu,
Likumu par budžetu un finanšu vadību un
likumu „Par pašvaldību budžetiem”*

I. Lietotie termini

1. Reglamentā lietotie termini:

- 1.1 **Budžeta tāmju izpildītāji** (turpmāk - tāmju izpildītāji) – no Cēsu novada pašvaldības budžeta finansētu institūciju vadītāji, par pasākumu, projektu, programmu atbildīgie darbinieki, kuru atbildība un pienākumi attiecībā uz budžeta līdzekļu izlietojumu noteikti amatu pienākumos (vai noteikti ar rīkojumu, lēmumu, līgumu), kuri ar asignējumu pilnvaroti veikt budžeta izdevumus vai uzņemties saistības attiecībā uz budžetu.
- 1.2. **BUDŽETS** – budžeta plānošanas un pārvaldības lietojumprogramma –pašvaldības budžeta plāna projekta sagatavošanai un iestāžu, programmu, apakšprogrammu un pasākumu tāmju sagatavošanai, precizēšanai un apstiprināšanai ar lietotājprogrammas sistēmas parakstu.
- 1.3. **Tāme** (lietojumprogrammā BUDŽETS) - pašvaldības budžeta iestādes (vai pasākuma, projekta) izpildāmo pašvaldības budžeta programmu, apakšprogrammu un pasākumu resursu un plānoto kases izdevumu detalizēti izvērstā plāns saskaņā ar spēkā esošo ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikāciju kodiem, pašvaldības noteiktajā budžeta plānošanai piemērojamā apjomā.
- 1.4. **Precizētā tāme** (lietojumprogrammā BUDZIS) – izdevumu un ieņēmumu detalizēti izvērstā plāns saskaņā ar spēkā esošo ieņēmumu un izdevumu klasifikāciju un kuru izstrādā, ja gada laikā mainās apstiprinātais ieņēmumu vai izdevumu apropriācijas apjoms.
- 1.5. **Attīstības plānošanas dokumenti** – Cēsu novada pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, Cēsu novada attīstības programma un citi attīstības plānošanas dokumenti.

II. Vispārīgie jautājumi

2. Reglaments nosaka pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtību, atbildību budžeta vadības procesā, ciktāl to nenosaka Likums par budžetu un finanšu vadību, likums „Par pašvaldību budžetiem” un citi Latvijas Republikas normatīvie akti. Reglaments attiecas uz visu pašvaldības budžeta iestāžu, pilnīgi vai daļēji no pašvaldības budžeta finansētu institūciju, biedrību un kapitālsabiedrību finansiālo darbību gadījumos, ja tām piešķirti pašvaldības budžeta līdzekļi, tajās ieguldīta pašvaldības kapitāla daļa vai to nosaka Cēsu novada domes (turpmāk- Dome) lēmumi.
3. Budžets ir līdzeklis Pašvaldību likumā noteikto funkciju īstenošanai ar finansiālām metodēm.
4. Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kādi līdzekļi ir nepieciešami pašvaldībai noteikto funkciju un pienākumu izpildei, kuru finansēšana ir noteikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem, nodrošinot, lai tajā laikā, kuram šie līdzekļi paredzēti, izdevumus segtu atbilstoši ieņēmumi.

5. Finanšu vadību nodrošina Cēsu novada dome (turpmāk-Dome), tiesību aktos noteiktajā kārtībā izveidojot atbilstošas pašvaldības struktūras un nosakot to pienākumus un atbildības līmeni
6. Budžets sastāv no pamatbudžeta un ziedojumu un dāvinājumu budžeta, kuru veido Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktajā kārtībā.
7. Budžetā ir ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas daļa, kuru izstrādā atbilstoši budžeta ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas klasifikācijai, ko nosaka Ministru kabinets. Ieņēmumu un izdevumu klasifikāciju budžeta plānošanai un uzskaiti piemēro tikai normatīvajos aktos par pārskatu sagatavošanu un iesniegšanu noteiktajā apjomā, bet plānošanu un uzskaiti ārpus minētā apjoma piemēro informatīviem mērķiem.
8. Pašvaldības budžeta projekts tiek veidots kā funkciju, struktūrvienību un programmu (apakšprogrammu) apvienojums tāmju griezumā.
9. Budžetā var paredzēt līdzekļus neparedzētiem izdevumiem (turpmāk-vispārējās nozīmes izdevumi), kuru apjoms nedrīkst pārsniegt divus procentus no saimnieciskajā gadā plānotajiem budžeta izdevumiem. Visi līdzekļu piešķirumi tiek iekļauti kārtējos attiecīgā gada budžeta grozījumos.
10. Dome var izveidot Budžeta komisiju. Budžeta komisiju vada Domes priekšsēdētājs.
11. Finanšu komiteja dod atzinumu par budžeta projektu (budžeta grozījumu projektu).
12. Cēsu novada pašvaldības iestādes "Cēsu novada Centrālā administrācija" Finanšu pārvalde (turpmāk – Finanšu pārvalde) sagatavo pašvaldības konsolidēto budžeta (budžeta grozījumu) projektu, atbilstoši normatīvajiem aktiem un Cēsu novada domes Finanšu komitejas (turpmāk-Finanšu komiteja) atzinumam.

III. Budžeta projekta sagatavošana un apstiprināšana

13. Pašvaldības budžeta izstrāde nākamajam gadam sākas kārtējā gada oktobra mēnesī.
14. Cēsu novada pašvaldības budžeta iestādes nākamā gada uzturēšanas izdevumu projekta pieteikumus un papildus budžeta pieprasījumus, kas sagatavoti atbilstoši apstiprinātajam reglamentam, iesniedz līdz kārtējā gada 20.novembrim.
15. Pilnīgi vai daļēji no pašvaldības budžeta finansētas institūcijas (t.sk. domes deputāti, biedrības un pašvaldības kapitālsabiedrības) nākamā gada budžeta pieprasījumus aktivitāšu īstenošanai no pašvaldības budžeta iesniedz Cēsu novada pašvaldības izpilddirektoram (vai nozares pārraudzības institūcijā pašvaldībā) līdz kārtējā gada 10.novembrim.
16. Budžeta projekta sagatavošanā ir šādi galvenie posmi:
 - 16.1. Budžeta ieņēmumu prognozes noteikšana. Šajā posmā:

Finanšu pārvalde sastāda sākotnējo pašvaldības ieņēmumu daļas prognozi (kopējie vispārējie ieņēmumi) nākamajam budžeta gadam, veicot iepriekšējo periodu ieņēmumu daļas izpildes analīzi, izvērtējot spēkā esošās un paredzamās izmaiņas normatīvajos aktos, makroekonomiskās tendences, prognozi valsts administrēto nodokļu atskaitījumiem.
 - 16.2. Budžeta prioritāšu daļas noteikšana. Šajā posmā:
 - 16.2.1. Pašvaldības iestādes, pamatojoties uz pašvaldības Attīstības plānošanas dokumentiem, ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, plānotos valsts mēroga pasākumus ar pašvaldības pārstāvju dalību, sagatavo prioritāro pasākumu priekšlikumus un iesniedz Cēsu novada pašvaldības izpilddirektoram (turpmāk-Izpilddirektors) izvērtēšanai.
 - 16.2.2. Pašvaldības iestāžu prioritāro pasākumu priekšlikumus sadalījumā pa nozarēm izvērtē un apkopo Izpilddirektors un līdz kārtējā gada 30.oktobrim nodod izskatīšanai Finanšu komitejā;
 - 16.2.3. Finanšu komiteja saskaņo pašvaldības budžeta prioritātes, kurām prioritāri piešķirama apropriācija, sagatavojot budžeta projektu. Finanšu komitejas lēmumu apstiprina Dome.
 - 16.3. Pamatbudžeta uzturēšanas (bāzes) izdevumu noteikšana. Šajā posmā:
 - 16.3.1. Finanšu pārvalde līdz tekošā gada 20.oktobrim veic uzturēšanas (bāzes) izdevumu

aprēķinus un nosūta tos pašvaldības iestādēm budžeta projekta sagatavošanai:

16.3.1.1. nosaka budžeta kontrolskaitļus izdevumiem budžeta tāmēs. Kontrolskaitļi veidojas no tekošā gada uzturēšanas izdevumiem pēc stāvokļa uz 30.septembri, pieskaitot prognozējamo tekošā gada inflācijas %, palielinot tos par izdevumiem domes lēmumos noteiktajos gadījumos un samazinot par izdevumiem vienreizējiem pasākumiem, pasākumiem, kuri katru gadu mainās, precizējot (palielinot/samazinot) par mainīgo daļu – izdevumiem, kas mainās objektīvu apstākļu ietekmē, kapitāliem izdevumiem, dalības maksām organizācijās, aizdevumu apmaksu un % maksājumiem par aizdevumiem. Kontrolskaitlī iestādēm netiek iekļauti izdevumi darbinieku atalgojumam, apkurei, elektrībai, ūdenim un kanalizācijai. Vienlaicīgi budžeta finansētajās institūcijās veic funkciju izpildei nepieciešamā finansējuma un budžeta programmu (apakšprogrammu) pārskatīšanu;

16.3.1.2. aprēķina darbinieku atalgojumam paredzēto finansējuma apjomu, pēc stāvokļa uz 1.septembri (apstiprinātas štata vienības, amatalgas un citi rādītāji), nepieciešamo finansējuma apjomu izdevumiem par apkuri, elektrību, ūdeni un kanalizāciju (pēc iepriekšējo divu gadu vidējā faktiskā patēriņa un prognozētās cenas). Visi veiktie aprēķini var tikt precizēti līdz budžeta apstiprināšanai, ja mainījušies nosacījumi (minimālās darba algas lielums, tarifi, domes noteikumi u.tml.);

16.3.1.3. aprēķina aizdevumu atmaksai nepieciešamo finansējuma apjomu un % maksājumus par aizdevumiem, kā arī apkopo informāciju par dalības maksām organizācijās.

16.4. Tāmju izpildītāju sagatavoto budžeta pieprasījumu izskatīšana. Šajā posmā:

16.4.1. atbilstoši Finanšu pārvaldes nosūtītajam uzturēšanas izdevumu aprēķinam, tāmju izpildītāji līdz tekošā gada 20.novembrim (izmantojot BUDŽETS) sagatavo budžeta pieprasījumus, kas ietver katrai budžeta programmai pieprasīto līdzekļu apmēru, pamatojumu un aprēķinu, pašvaldības funkciju īstenošanai būtiskāko budžeta programmu mērķus, darbības rezultātus un to rezultatīvos rādītājus, prioritāšu pieteikumus (jaunas programmas), pamatojoties uz attiecīgās nozares attīstības dokumentiem, un iesniedz Finanšu pārvaldei:

16.4.1.1. finansējuma pieprasījumu iestādes uzturēšanas izdevumiem. Budžeta pieprasījumu pamatoto ar aprēķiniem (klāt pievienojot darbu izmaksu tāmes, daudzumus un plānotās vienības cenas u.c.), norāda atbilstību Attīstības plānošanas dokumentiem un pievieno citus paskaidrojošos dokumentus. Ja budžeta pieprasījumā konstatētas kļūdas, tāmes izpildītājs tās novērš 3 darba dienu laikā;

16.4.1.2. Tāmes izpildītājs var iesniegt papildus pieprasījumus (jaunu amata vietu, programmu ieviešanai, pasākumu organizēšanai un citu izdevumu segšanai, kas neietilpst uzturēšanas izdevumos), sarindojot tos prioritārā secībā un norādot finansiālo ietekmi (ja tāda ir) sekojošiem 2 gadiem.

16.4.2. Finanšu pārvalde pārbauda tāmju izpildītāju iesniegto papildu pieprasījumu atbilstību reglamenta nosacījumiem, tos apkopo un divu nedēļu laikā iesniedz izskatīšanai Izpilddirektoram. Izpilddirektors, ievērojot domes noteiktās prioritātes, nepieciešamību un pieejamo finansējuma apmēru, izvērtē papildus pieprasījumus un nodod izskatīšanai Budžeta komisijā;

16.4.3. Budžeta komisija izskatot pieprasījumus nepieciešamības gadījumā uzklausa tāmju izpildītājus;

16.4.4. Budžeta komisija izskata budžeta projektu un lemj par pašvaldības budžeta programmām piešķiramo līdzekļu apmēru

16.5. Ziedojumu un dāvinājumu tāmju projektus budžeta izpildītāji, izmantojot BUDŽETS, iesniedz

līdz tekošā gada 30.novembrim;

16.6. Domes saistošo noteikumu par pašvaldības budžetu projekta sagatavošana:

16.6.1. Finanšu pārvalde atbilstoši Budžeta komisijas norādījumiem sagatavo budžeta koptāmes projektu, ko iesniedz izskatīšanai Finanšu komitejā;

16.6.2. Finanšu komiteja sniedz atzinumu par budžeta projektu.

16.6.3. Finanšu pārvalde sagatavo Domes saistošos noteikumus par pašvaldības budžetu projektu (ar pielikumiem);

16.7. Pašvaldības budžetu apstiprina Dome. Saistošajos noteikumos (pielikumos) plāns tiek apstiprināts:

16.7.1. Budžeta ieņēmumiem, izmantojot ieņēmumu klasifikācijas kodus līdz trīs zīmēm;

16.7.2. Budžeta izdevumiem, izmantojot izdevumu klasifikācijas kodu pirmo zīmi;

16.7.3. Finansēšanas plānam, izmantojot ekonomiskās klasifikācijas attiecīgos virskodus.

17. Finanšu pārvaldes ekonomists veic BUDŽETS iesniegto tāmju kopsummu pārbaudi un elektroniski apstiprina tāmes atbilstību Domes saistošajiem noteikumiem par pašvaldības budžetu (attiecīgās budžeta programmas apropriācijai). Tāmes tiek uzglabātas elektroniskajā datu repozitorijā un netiek drukātas un parakstītas papīra formātā.

18. Ja, sākoties saimnieciskam gadam, nav stājies spēkā Pašvaldības gadskārtējais budžets, Pašvaldība rīkojas saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 41.¹ panta pirmās daļas noteikta.

IV. Budžeta izpilde un izpildes kontrole

19. Izpilddirektors atbilstoši savai kompetencei organizē un atbild par budžeta izpildi saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Izpilddirektors informē domes priekšsēdētāju par riskiem budžeta izpildes organizācijā par finanšu disciplīnas un budžeta izpildes organizācijas un vadības pārkāpumiem.

20. Finanšu pārvalde nodrošina pašvaldības iestāžu apstiprinātās tāmes izpildes kontroli ekonomiskās un funkcionālo kategoriju klasifikācijas kodu griezumā.

21. Tāmes izpildītājs atbildīgs, ka izdevumi realizēti tādā apmērā un tādiem mērķiem, kādā tiem dome asignējusi līdzekļus.

22. Saimnieciskā gada beigās neizlietotie pamatbudžeta iestāžu programmu līdzekļi netiek iekļauti šo iestāžu nākamā gada budžetā bez Finanšu komitejas atzinuma.

23. Investīciju programmas projektu asignējumus izlieto atbilstoši kārtējā gada domes saistošajos noteikumos par pašvaldības budžetu apstiprinātajām summām. Uzsāktie, bet nepabeigtie investīciju projekti nākamajā saimnieciskajā gadā finansējami līdz objektu pabeigšanai, veicot samaksu attiecīgajam objektam paredzētajā apjomā.

24. Budžeta izpilde tiek atspoguļota pārskatos atbilstoši Ministru kabineta noteikumos noteiktajam par obligāti iesniedzamajiem pašvaldību pārskatiem.

V. Grozījumi budžetā

25. Grozījumi budžetā tiek veikti, apstiprinot Domes saistošos noteikumus, kas sagatavoti, pamatojoties uz:

25.1. grozījumiem kārtējā gada likumā par valsts budžetu;

25.2. normatīvajiem aktiem par piešķirumiem no valsts budžeta;

25.3. Cēsu novada domes lēmumiem;

25.4. grozījumiem normatīvajos aktos un jauniem normatīvajiem aktiem;

25.5. izmaiņām nodokļu un nenodokļu ieņēmumos.

25.6. tāmju izpildītāju priekšlikumiem, pamatojot finanšu līdzekļu nepieciešamību un sniedzot detalizētus aprēķinus un atšifrējumus, norādot arī līdzekļu samazinājuma vai palielinājuma iemeslus. Priekšlikumus par papildus nepieciešamo finansējumu iesniedz, pamatojoties uz pašvaldības Attīstības plānošanas dokumentiem, veicot ierakstu par atbilstību Attīstības plānošanas

dokumenti un norādot sasniedzamos mērķus;

26. Finanšu pārvalde izskata iesniegtos pieprasījumus, finansiālos pamatojumus, sagatavo kopsavilkumu un paskaidrojumus par grozījumiem budžetā, ietverot informāciju par grozījumu būtību, skaitlisku informāciju par būtiskajām izmaiņām ieņēmumu, izdevumu un finansēšanas sadaļās. Budžeta grozījumu projektu izskata Finanšu komitejā, lai budžeta grozījumu turpmākajā sagatavošanas procesā nodrošinātu to tālāku izskatīšanu un apstiprināšanu Domes sēdē.

27. Budžeta grozījumu pieprasījumus, kas saņemti vēlāk nekā trīs darba dienas pirms termiņa, kad ir iesniedzams saistošo noteikumu projekts izskatīšanai Finanšu komitejā, Finanšu pārvalde ir tiesīga virzīt uz nākamo Finanšu komiteju, kurā tiek izskatīti budžeta grozījumi.

28. No programmas "Vispārējas nozīmes izdevumi" līdzekļi var tikt piešķirti pašvaldības budžetā neparedzētiem izdevumiem avārijas, katastrofu un stihijas seku novēršanai, pašvaldībai nozīmīgu pasākumu finansēšanai un citiem gadījumiem.

29. Budžeta grozījumi nedrīkst pasliktināt pašvaldības institūcijas (programmas) iespēju sasniegt rezultātos rādītājus, radīt valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu, komunālo maksājumu un citus parādus.

30. Tāmju apstiprināšana grozījumiem budžetā notiek 19.6.apakšpunktā noteiktajā kārtībā.

VI. Atbildība par budžeta izstrādāšanas, apstiprināšanas un izpildes kontroles procesu

31. Tāmju izpildītāji ir atbildīgi par šajos noteikumos un citos normatīvajos aktos noteikto normu ievērošanu pašvaldības budžeta projekta sastādīšanas un izpildes gaitā.

32. Tāmju izpildītāji atbilstoši savai kompetencei nodrošina budžeta izpildi un kontroli, kā arī pašvaldības budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu.

VII. Noslēguma jautājums

33. Budžeta izstrādāšanas process ir atklāts. Budžeta izpilde un saimnieciskā gada pārskats ir publiski pieejami Valsts kases mājas lapā www.kase.gov.lv sadaļā – pašvaldību pārskati. Domes apstiprinātais budžets un gada pārskats pieejami Cēsu novada pašvaldības mājas lapā www.cesis.lv

34. Ar šo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē 2021.gada 21.septembra lēmums Nr.278 „Par Cēsu novada pašvaldības budžeta (tā grozījumu) izstrādāšanas, apstiprināšanas, izpildes un kontroles kārtības apstiprināšanu”.